

عنوان مقاله:

تبیین عملکرد در حمام های خصوصی دوره قاجار با مطالعه حمام خانه تاریخی صدقیانی

محل انتشار:

فصلنامه معماری شناسی، دوره 4، شماره 19 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

کیانا محبوب - دانشیار، دانشکده معماری شهرسازی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران

احد نژاد ابراهیمی - دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری اسلامی، دانشکده معماری شهرسازی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

حمام یکی از فضاهای مهم در کالبد شهرهای ایرانی- اسلامی به شمار می رود و در دسته فضاهایی که مورد استفاده عموم قرار می گیرد، مطالعه می گردد ولی با این وجود بخاطر اهمیت نظافت در اندیشه اسلامی، برخی از عرصه های خصوصی مثل خانه، باغ، کاروانسرا و مدارس هم حمام داشته اند؛ این نوع حمام ها معمولا در مکانی از خانه یا سایر گونه ها ساخته می شدند و می توانستند کارکرد عمومی و خصوصی داشته باشند؛ البته ممکن است سطح خدماتی که به عموم داده می شد با یکدیگر متفاوت بوده باشند. هدف این تحقیق مطالعه بر روی حمام های خصوصی خانه های ایرانی با محوریت حمام خانه تاریخی صدقیانی تبریز می باشد. حمام این خانه شامل تمامی فضاهای کامل حمام های ایرانی ولی در ابعاد و تناسبات خرد پیمون نسبت به حمام های عمومی می باشد؛ پژوهش حاضر از نوع تحقیق های کیفی است که با روش توصیفی-تحلیلی پژوهش شده است و از طریق مطالعه کتابخانه ای برای یافتن مبانی نظری مدقن در زمینه دسته بندی حمام های تاریخی ایران و تحلیل اسناد مکتوب و تاریخی مانند کتب تاریخی، اسناد و بنچاق های ثبتی و نیز تصاویر تاریخی و اسناد بدست آمده از پیگردی حمام خانه تاریخی صدقیانی، اقدام به تحلیل یافته ها شده است، تحلیل اطلاعات بدست آمده بر اساس دو ساختار فرمی و مفهومی بودند تا در نهایت دسته جدیدی از گونه های حمام های تاریخی، یافته ها برای مطالعه جهت شناخت دقیق حمام تاریخی صدقیانی بکار برده شود. پژوهش با طرح دو پرسش اصلی: ۱) سطح عملکرد در حمام های تاریخی ایران از منظر عمومی و خصوصی چطور و چگونه بوده است؟، ۲) براساس ویژگی های حمام تاریخی خانه تاریخی صدقیانی تبریز، در زمره کدام یکی از گروه های سطح عملکردی دسته بندی می شود؟ به بررسی موضوع می پردازد. نتایج تحقیق نشان می دهد: حمام های ایرانی به دو دسته عمومی و خصوصی تقسیم می شوند و در میان این دو گونه، دسته ای جای می گیرد که در قالب دو دسته خصوصی- عمومی و عمومی- خصوصی عمل می کند. حمام خانه تاریخی صدقیانی از گونه های حمام های خصوصی- عمومی بود و حمامی کاملا خصوصی محسوب می گردید که براساس خواست صاحب خانه می توانست مورد استفاده عموم قرارگیرد.

کلمات کلیدی:

حمام ایرانی؛ خانه صدقیانی؛ حمام خصوصی؛ حمام صدقیانی؛ حمام عمومی-خصوصی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1444475>

